

Opinto-ohjauksen kehittämishjelma

Opinto-ohjaus vahvistuu

Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti opinto-ohjausta vahvistetaan eri koulutusasteilla. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää opinto-ohjauksen kehittämisohjelman perusopetuksessa ja toisella asteella. Kehittämisohjelma toteutetaan tiiviissä yhteydessä oppivelvollisuuden laajentamisen valmisteluun, Oikeus oppia –ohjelmaan, Oikeus osata -ohjelmaan sekä valmistelussa olevaan lukiokoulutuksen laatuohjelmaan.

Perusopetus

- Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus vuosiluokilla 8 – 9, pysyvää rahoitusta
- Ohjauksen toteuttaminen hakuvaiheessa, pysyvää rahoitusta
- Oikeus oppia -kehittämistoimet, hankerahoitusta

3,2 miljoonaa euroa/vuosi
2,6 miljoonaa euroa/vuosi
0,3 miljoonaa euroa

Nivelvaihe

- Ohjauksen toteuttaminen uudessa nivelvaiheen koulutuksessa, pysyvää rahoitusta
- Koulutuksen keskeyttäneiden ja ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjaus (kunnan ohjausvelvoite)

1,3 miljoonaa euroa/vuosi
5,1 miljoonaa euroa/vuosi

Toinen aste

AMMATILLINEN KOULUTUS

- Keskeyttämisuhan alaisten tutkintotavoitteisen koulutuksen opiskelijoiden lisäohjaus, pysyvää rahoitusta
- Tutkinnon suorittaneiden ohjaus jatko-opintoihin, pysyvää rahoitusta
- Oikeus osata -kehittämisohjelman toimenpiteet, hankerahoitusta

5,8 miljoonaa euroa/vuosi
0,2 miljoonaa euroa/vuosi
6,0 miljoonaa euroa

LUKIOKOULUTUS

- Lukiolain uudistamisen yhteydessä opinto-ohjauksen vahvistamisen lisäkustannuksiin varattu pysyvä rahoitus (alkaen 2021)
- Keskeyttämisuhan alaisten tutkintotavoitteisen koulutuksen opiskelijoiden lisäohjaus, pysyvää rahoitusta

4,3 miljoonaa euroa
1,7 miljoonaa euroa/vuosi

Pysyvää rahoitusta noin 24,3 miljoonaa euroa/vuosi, josta oppivelvollisuuden laajentaminen noin 20 miljoonaa euroa/vuosi. Hankerahoitus 6,3 miljoonaa euroa.

Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä ohjausta lisätään

Kehittämishjelman tavoitteet

Tukea, kehittää ja vahvistaa opinto-ohjauksen toteutumista, toimintatapoja, yhteistyötä, systemaattisuutta sekä jatkumoa peruskoulusta toiselle asteelle.

Kehittää toimintatapoja henkilökohtaisen, oppijan tarpeisiin sovelletun ohjauksen varmistamiseksi jokaiselle oppijalle.

Vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa tekemällä työelämän ja jatko-opintojen mahdollisuudet näkyviksi kaikille oppijoille.

Tehdä näkyväksi tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista, hyödyntää nykyistä paremmin ennakoitietoa ja vahvistaa työelämää koskevaa tietotuotantoa.

Tukea opinto-ohjauksen roolia oppijan osaamisen ja erityisesti vahvuuksien tunnistamisessa ja tukemisessa.

Vahvistaa oppilaan- ja uraohjauksen mahdollisuuksia purkaa sukupuolisegregaatiota sekä huomioida monikulttuurisuuden ja kielellisten valmiuksien keskeinen merkitys yhteiskuntaan sosiaalistumisessa.

Tukea moniammatillista yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä kouluissa ja oppilaitoksissa.

Vahvistetaan ohjausta nivelvaiheessa

Vahvistetaan koulutuksen järjestäjien edellytyksiä toteuttaa oppilaan- ja opinto-ohjausta sekä perusopetuksessa, lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa että nivelvaiheen koulutuksessa.

PERUSOPETUS

Järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu perusopetuksen aikana sekä erityisesti hakuvaiheessa vahvistuu

NIVELVAIHE

Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu hakuvaiheessa vahvistuu

TOINEN ASTE

Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu koulutuksen keskeyttämissitilanteissa vahvistuu

Yhteiset kehittämistoimet perus- ja toisella asteella

Varmistetaan johdonmukaisesti ja tutkimustietoon perustuen yksilöllinen opinto-ohjaus ja vahva tuki niille oppijoille, jotka tarvitsevat tukea muita enemmän.

Päivitetään hyvän ohjauksen kriteerit tukemaan oppivelvollisuuden laajentamista siten, että kriteerit tukevat perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä, yhteistyötä sidosryhmien ja työelämän kanssa sekä ohjauksen kehittämisen systemaattisuutta kunta- ja oppilaitostasolla. Kriteereissä huomioidaan oppilaiden ja opiskelijoiden yhteisöllisyys, hyvinvointi ja osallisuus sekä vahvistetaan vertaisohjausta.

Vahvistetaan sektorirajat ylittävää osaamisen kehittämistä.

Opetushallitus vahvistaa oppilaan- ja opinto-ohjaajien täydennyskoulutusta.

Kehitetään verkkopohjaisia ja digitaalisia ohjausmenetelmiä ja -palveluita tukemaan ohjauksen toteutumista. Parannetaan tiedonvaihtoa perusopetuksen, toisen asteen ja nuorisotoimen välillä. Kehittäminen tehdään osana jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kehittämistä.

Seurataan ja ohjataan kehittämisohjelman tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden etenemistä sekä varmistetaan ohjauksen kokonaisuus.

Oppilaanohjaus perusopetuksessa

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Vahvistetaan koulujen edellytyksiä huomioida oppilaiden yksilölliset tarpeet opinto-ohjauksessa.

Mahdollistetaan perusopetuksen 8–9 vuosiluokalla tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus arviolta vuosittain 10 000:lle tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevalle oppilaalle.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus on yksilöllistä oppilaanohjausta ja opiskelun tukea, jota oppilaanohjaaja, opettaja ja erityisopettaja voivat tarjota havaitun tarpeen perusteella, esimerkiksi

koulunkäynnin motivoinnin, jatko-opinto- ja urasuunnitelmien lisätuen tai muun arvioidun tarpeen nojalla.

Osana perusopetuksen Oikeus oppia -ohjelmaa

Opetussuunnitelman perusteita päivitetään uuden tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpanon tueksi.

Oppilaanohjauksen toimintatapoja kehitetään oppijan tarpeisiin sovelletun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen varmistamiseksi jokaiselle

Vahvistetaan oppia-
nohjausta hakuvaiheessa

Tunnistetaan ja tuetaan oppilaan vahvuuksia

Puretaan eriarvoistumisen syitä ja sukupuoli-segregaatiota

Parannetaan TET-jaksojen laatua

Mahdollistetaan tehostettu henkilökohtainen oppia- nohjaus

oppijalle huomioiden erityisesti vieraskieliset, kiusaamiskokemuksia omaavat oppilaat sekä erityistä tukea saavat oppilaat.

Puretaan koulutuksellisen ja yhteiskunnallisen eriarvoistumisen syitä tekemällä työelämän mahdollisuudet näkyviksi ja saavutettaviksi kaikille.

Tehdään paremmin näkyväksi tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista, hyödynnetään nykyistä paremmin ennakoitietoa ja vahvistetaan työelämää koskevaa tietotuotantoa ja oppilaiden tulevaisuustaitoja ja osaamisidentiteettiä. Puretaan työelämän sukupuoli-segregaatiota. Huomioidaan monikulttuurisuus.

Kehitetään TET-jaksoja vastaamaan oppilaiden tarpeisiin. Kannustetaan opetuksen järjestäjiä parantamaan työelämään tutustumisjaksojen suunnitelmallisuutta ja laatua. Vahvistetaan oppilaiden ohjausta ja yhdenvertaisuutta TET-jaksoihin hakeutumisessa.

Tuetaan oppia-
nohjauksen roolia oppilaan osaamisen ja erityisesti vahvuuksien tunnistamisessa ja tukemisessa.

Opinto-ohjaus ammattillisessa koulutuksessa

Kehittämisen tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen opinto-ohjauksen kehittämisen tavoitteena on, että opiskelijoiden saaman ohjauksen laatu paranee ja määrä lisääntyy ja opinto-ohjaus vahvistuu. Jokaiselle ammatillisen koulutuksen opiskelijalle tarjotaan hänen tarvitsemansa ohjaus ja tuki oikea-aikaisesti siten, että keskeyttäminen vähenee ja oppimistulokset paranevat. Kehittämishjelman avulla vahvistetaan ennen kaikkea eniten tukea ja ohjausta tarvitsevien, kuten oppimisvaikeuksia tai muita oppimisen haasteita kokevien tai psyykkisesti oireilevien sekä maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten opiskelijoiden saamaa ohjausta.

Resurssien vahvistaminen

Opetuksen ja ohjauksen, ml. opinto-ohjauksen määrää lisätään määräaikaisen lisärahoituksen turvin ja kohdennetaan sitä henkilökohtaistamisen kautta erityisesti niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat eniten tukea opinnoissaan.

Lisäksi oppivelvollisten ohjaukseen kohdennetaan lisäresursseja myös ammatillisessa koulutuksessa.

Opinto-ohjauksen kehittäminen

Kehitämme opinto-ohjausta osana ammatillisen koulutuksen laadun ja tasa-arvon kehittämissuunnitelmaa.

Oikea-aikainen ja opiskelijan tarpeisiin vastaava opinto-ohjaus

Lisätään opinto-ohjausta ja muuta ohjausta sekä parannetaan ohjauksen laatua

Tehostetaan opinto-ohjausta nivelvaiheissa ja opintojen aikana

Vahvistetaan eniten tukea tarvitsevien ohjausta

Luodaan toimintamallit vertais- ja ryhmäohjaukseen

Kehitetään jatko-ohjauksen malleja toisen asteen yhteistyössä

Tehdään ohjausmallit vaativan erityisen tuen opiskelijoille

Rakennamme laadukkaita, opiskelijoiden tarpeisiin vastaavia ohjaus- ja tukipalveluja, jotka tukevat yksilöllisiä opintopolkuja, opintojen edistymistä sekä opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia kaikissa oppimisympäristöissä, myös työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

Vahvistamme ohjaus- ja tukipalvelujen sekä uraohjauksen suunnitelmallista kehittämistä (mm. tiedonsiirto, moniammatillinen ja monialainen yhteistyö, ennakkointitiedon hyödyntäminen uraohjauksessa, segregaaation purku).

Tehostamme nivelvaiheiden opinto-ohjausta ja kehitämme etenkin toimintamalleja ja yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Luomme ja kehitämme edelleen jatko-ohjauksen malleja toisen asteen yhteistyössä sekä ohjausmalleja toisen asteen ja korkea-asteen yhteistyöhön.

Teemme toimintamallit vertaisohjauksen ja ryhmäohjauksen tueksi sekä vaativan erityisen tuen opiskelijoiden ohjaukseen.

Selvitämme oppimisvalmiuksia mittaavan kokeen käyttöä osana opiskelijavalintaa sekä sitovia mitoituksia opinto-ohjaajien määrään.

Opinto-ohjaus lukiokoulutuksessa

Opinto-ohjauksen kehittämisohjelman tavoitteena on kehittää ohjauksen toimintatapoja ja -käytänteitä valtakunnallisesti systemaattisiksi ja opiskelijoita yhdenvertaisesti kohteleviksi.

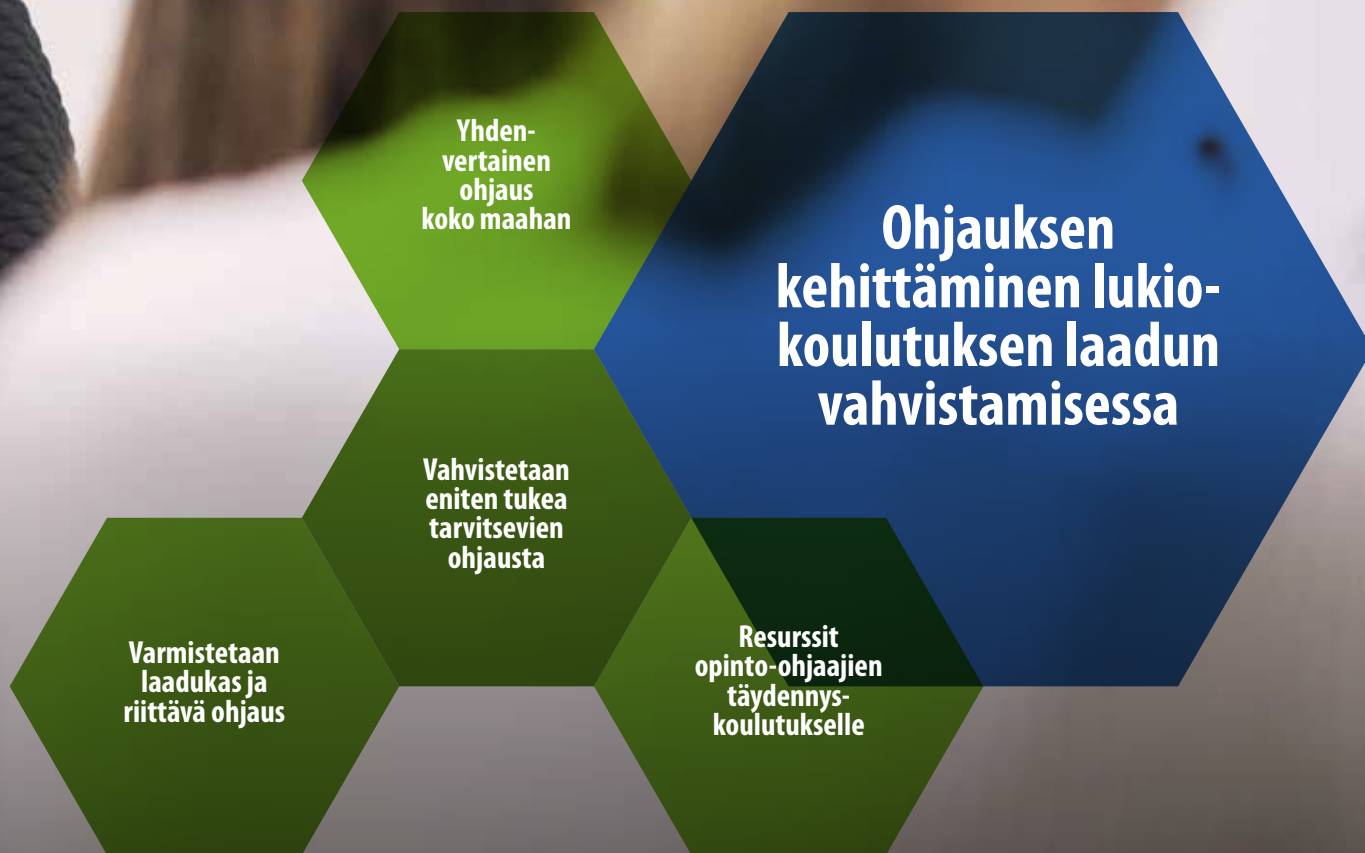
Tavoitteena on oikea-aikainen ja opiskelijan tarpeisiin vastaava opinto- ja uraohjaus.

Kehittämisohjelman avulla vahvistetaan ennen kaikkea eniten tukea ja ohjausta tarvitsevien nuorten, kuten oppimisvaikeuksia kokevien tai psyyk-

kisesti oireilevien nuorten sekä maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten nuorten saamaa ohjausta.

Opinto-ohjauksen kehittäminen toteutetaan osana lukiokoulutuksen laadun kehittämistä. Ohjauksen laadun vahvistamisen ohella pyritään turvaamaan myös ohjauksen riittävyys.

Opinto-ohjauksen kehittämisessä hyödynnetään lukioiden kehittämisverkostoa (LUKE-verkosto).

Opettajien täydenniskoulutukseen varattuja määrärahoja suunnataan myös lukiokoulutuksen opinto-ohjaajien täydenniskoulutukseen. Opinto-ohjaajien uranaikaisen ammatillisen kehittämisen tueksi vahvistetaan verkostomaista yhteistyötä.

Uuden lukiolain (2018) edellyttämät ohjausta koskevat uudistukset otetaan täysimääräisesti käyttöön uusien opetussuunnitelman perusteiden myötä elokuussa 2021.

Lukiokoulutuksessa lisäresurssit kohdentuvat nivelvaiheen ohjauksen vahvistamiseen, oppivelvollisuuden mukaisiin ohjaustarpeisiin ja keskeyttämisuhan alaisten tutkintotavoitteisen koulutuksen opiskelijoiden lisäohjaukseen.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

minedu.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen

minedu.fi/laatuohjelmat

minedu.fi/oikeusosata

[#OpintoOhjausVahvistuu](https://twitter.com/OpintoOhjausVahvistuu)

Opinto-ohjauksen kehittämishjelma